

Ngā Hua o Te Mātai i te Rongo o te Pēpi

Te Matāi i te Pēpi
Ngā aromatawai hauora kore utu mō tō pēpi

I tēnei rā i puta tō pēpi i te mātai rongo

Ko te tikanga o tēnei i te wā o te mātai, i te pai te rongo o tō tamaiti.

Ngā tūponotanga

Ko ētahi o ngā pēpi ka puta i te mātai rongo ka tipu pea te mate rongo i muri iho. Tērā pea ko te take o tēnei ko ngā tūponotanga, pēnei i te whakapokenga i te wā o te hapūtanga, kei roto rānei te mate rongo ū o te tamaiti i te whānau. Ka kōrerohia atu koe i te wā o te mātai mēnā me whai anō i tētahi whakaritenga i muri iho me tētahi mātanga rongo [audiologist] mēnā e hiahiatia. Mēnā me whai i tētahi whakaritenga anō, ehara i te mea kei te mate haere te rongo o tō tamaiti engari he pai tonu ki te tirotirohia e tētahi tākuta rongo.

Rārangi arowhai

Ka āwhina te rārangi arowhai i muri o tēnei mātārere i a koe ki te aroturuki i te kōrero me ngā pūkenga reo o tō tamaiti i a ia e tipu ana.

Kei roto anō ēnei tirotironga rongo i te *Pukapuka Hauora Tamariki Ora* a tō tamaiti, hei whakakīkī māu i mua i ia tirotiro Tamariki Ora.

Kei roto i ngā aromatawai Tamariki Ora ko ngā pātai mā ngā mātua mō te rongo o tā rāua pēpi. Ka pātai anō te nēhi mō te kauneke o te rongo, te kōrero, me te reo o tō tamaiti. Mēnā he āwangawanga ōu mō te āhua o te whakarongo, te urupare rānei o tō tamaiti, he mea nui kia kōrero koe me tō nēhi Tamariki Ora, tō kaiako kōhungahunga, tō tākuta rānei.

Kei te rongo tō pēpi?

🌀 I te 6 wiki, ina ohore te pakū mai o tētahi piro, ka:

- peke, kemo rānei ia?
- oreore i tana moe?
- mutu te ngotengote mō tētahi wā poto?
- titiro whakarunga i a ia e ngote ana?
- tangi ia?

🌀 I te 3 marama, ka:

- kemokemo, tangi rānei ina pakū ohore tētahi piro?
- mutu te tangi, ngote rānei ina kōrero koe?
- oho, ka oreore rānei ki ngā oro nui?
- kū, menemene rānei ina kōrero koe?
- anga te titiro ki ngā ahunga mai o ngā reo?
- hiahia ki tētahi takawairere pūoro?
- mātau ki tō reo?

Mēnā kei te mate te rongo o tō tamaiti, ko te wawe o te kitea ka pai ake mō te whakawhanake i tōna reo, ako me te whakawhanaungatanga.

🌀 I te 5 marama, ka:

- anga atu ia ki tētahi oro, tētahi rānei kei te kōrero
- tangi ia ina pakū ohore ana tētahi piro?
- rata ia ki ngā pūoro?
- mahi ia i ngā momo kūnanunanu rerekē?
- kape ia i ētahi o ō oro?

🌀 I te 8 -10 marama, ka:

- whakautu ia i tōna ingoa?
- tiro tiro haere ia ki te rapu i ētahi oro hou - ahakoa paku nei?
- māmama ia ki te 'kāo' me te 'haere rā'?
- whakarongo ina kōrero ngā tāngata?
- pai ki a ia te kape i ngā oro?
- kūnanunanu e rite ai ki te kōrerorero?
- ngana ki te whakahoki kōrero ina kōrero koe?

Kei roto ēnei rārangi arowhai rongo, me ngā arowhai mō ngā tamariki neke atu i te 8 marama i te *Pukapuka Hauora Tamariki Ora* a tō pēpi.

Mō ētahi atu mōhiotanga mō te mātai i te rongo o te pēpi, tirohia te paetukutuku a te National Screening Unit
www.nsu.govt.nz

E wātea ana tēnei rauemi hei tikiake i: www.health.govt.nz

